

Norsk industris innspill til Finanskomiteen om statsbudsjettet 2026

Budsjettet legges frem i en urolig tid. Uroen påvirker også norsk eksportrettet industri. Vi ser et klart stemningsskifte i retning av større pessimisme for fremtidsutsiktene hos våre medlemmer. Handelspolitiske tiltak fra våre viktigste handelspartnere skaper stor usikkerhet, og det er derfor ekstra viktig at budsjettprosessen i Norge bidrar til forutsigbarhet for norske rammevilkår. De viktigste sakene for Norsk Industri for å sikre konkurransekraft er: markedsadgang, tilgang på rimelig kraft og nett, redusert skattenivå for norsk eierskap og nye investeringer, tilgang på kompetent arbeidskraft og gode rammebetingelser som sikrer norsk industrivirksomhet og arbeidsplasser.

Innretning av pengebruk

Norsk Industri mener det er viktig med en ansvarlig pengebruk og klare prioriteringer i statsbudsjettet. Budsjettet bør innrettes slik at det legger til rette for vekst i privat næringsliv.

Skatt og avgift – eierbeskatning (Kap. 5501, post 70)

Norsk Industri merker seg at regjeringen legger opp til at skattenivået ikke skal økes i sum i budsjettopplegget for 2026. Vi mener dette er en fornuftig inngang til et mulig bredt politisk arbeid om en skattereform som gir forutsigbarhet for næringslivet. Norsk industri håper Stortinget raskt kommer i gang med et skattereforarbeid og at det gir resultater og forutsigbarhet så snart som mulig.

Vi vil i den forbindelse påpeke at norsk eierskap har opplevd en dobling i skattebelastning de siste årene. Det foreslås ingen merkbare lettelser i eierbeskatningen neste år. Vi vil likevel presisere behovet for å redusere og fjerne formuesskatten på arbeidende kapital. En økning i bunnfradraget i formuesskatten avhjelper ikke situasjonen der utlendinger er bedre stilt når det gjelder oppkjøp av norske virksomheter, fordi de ikke trenger å regne inn en kostnad knyttet til formuesskatten. Den foreslåtte ordningen med utsatt formuesskatt har vært prøvd tidligere, men ble den gang knapt brukt.

Norsk Industri mener eierbeskatningen må reduseres, og ber Stortinget gjøre følgende anmodningsvedtak:

"Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om redusert eierbeskatning i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026 med virkning fra 2027."

Startavskrivninger i saldogruppe d) (Kap. 5501, post 74)

Hvis norske bedrifters økte eksportvolum skal produseres i Norge, og ikke gjennom investeringer i fabrikker utenlands, må rammevilkårene for investeringer i Norge bedres. Norsk Industri mener derfor at de skattemessige saldoavskrivningsreglene må harmoniseres bedre med svenske regler, noe som innebærer at det innføres startavskrivninger på 30 pst. i saldogruppe d det første året.

Endringen kan gjøres ved å ta inn et nytt ledd i skattelovens §14-43:

(4) Startavskrivning med inntil 30 % av kostprisen kan kreves for driftsmidler i saldogruppe d som er besluttet anskaffet eller påkostet etter 1. januar 2026.

Redusert el-avgift (Kap. 5541, post 70)

Norsk Industri støtter den foreslåtte reduksjonen i elavgiften. Reduksjon i avgiftssatsen på el-avgift vil gi reduserte kostnader for industribedrifters strømforbruk som ikke er knyttet til produksjon (som administrasjonsbygg). Ellers har mange kraftintensive næringer fritak for el-avgift og øvrige industribedrifter redusert sats på strømforbruk til produksjon, slik at mesteparten av strømforbruket i industrien ikke berøres av reduksjonen i vanlig sats.

Elavgift for energiintensive foretak i treforedlingsindustrien

Norsk Industri registrerer at regjeringen foreslår å ikke videreføre unntaket fra elavgift for energiintensive foretak i treforedlingsindustrien. Vedtaket er besluttet, men ikke innført, og treforedlingsindustrien har i over ti år betalt elavgift med redusert sats, på lik linje med annen industri. Norsk Industri tar til etterretning at departementenes argumentasjon ovenfor ESA over disse årene ikke har ført frem.

Nedre grense i grunnrenteskatten og naturressursskatten for vannkraft (omtalesak)

Norsk Industri støtter i utgangspunktet en lavere nedre grense i grunnrenteskatten og naturressursskatten for vannkraft, ettersom nedskalering for å komme under dagens grense fører til at samfunnet går glipp av kraft. Samtidig ser vi at det er uheldig at allerede gjennomførte investeringer som er gjort under et sett av forutsetninger får endrede rammebetingelser, slik vi eksempelvis så for landbasert vindkraft. Norsk Industri mener derfor det må være en forutsetning at endringen gjennomføres med tilstrekkelige overgangsordninger og fradrag for historiske kostnader.

Norske Paxsters el-varebiler må omfattes av det foreslåtte fritaket for trafikksikringsavgift for elektriske varebiler (Kap. 5536, post 72)

Regjeringen foreslår at lette varebiler får fritak for trafikksikringsavgift. I utgangspunktet er dette bra, men svakheten ved forslaget er at de letteste varebilene ikke omfattes av fritaket fordi de er å anse som mopeder eller lette motorsykler.

Et eksempel er norske Paxster, som åpnet ny fabrikk i Sarpsborg før sommeren. Deres små el-varebiler, som mange kjenner fra bybildet, havner i Avgiftsgruppe D "*motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge*" med fortsatt avgift fordi Paxsters biler klassifiseres som "L6bu" som er moped, eller "L7e" som er 4 hjuls motorsykkel.

Paxsters el-varebiler er lettere og mer miljøvennlige enn personkjøretøyvarebiler som får slippe avgift. Regjeringens forslag gir følgelig den norske produsenten en ulempe i konkurransen. Det mener vi Stortinget må rette opp i.

Norsk Industri ber Stortinget foreslå en ny Avgiftsgruppe h for *elektriske motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge* i til stortingsvedtak om avgift på trafikksikringer for 2026, som også får 0 i trafikksikringsavgift fra 1. mars 2026. (Avgiftsvedtaket finnes på side 350 i Prop. 1 LS.)

CO₂-avgift for avfallsforbrenning (Kap. 5543, post 70)

Norsk Industri mener at klimagassutslipp fra kvotepliktig - og ikke kvotepliktig avfallsforbrenning bør prises likt. Vi mener derfor at all avfallsforbrenning bør innlemmes i EUs kvotesystem så raskt som mulig. Videre mener vi at fullt avgiftsfritak for kvotepliktig avfallsforbrenning må innføres så raskt som mulig, da klimagassutslipp fra kvotepliktig industri allerede prises gjennom EUs kvotemarked. Norsk Industri støtter at det for 2026 ikke gjøres noen endringer i CO₂-avgiften på avfallsforbrenning utover prisjustering, slik at konkurranseevnen til norske avfallsforbrenningsanlegg ivaretas.

CO₂-avgift for bruk av naturgass og LPG til kjemisk reduksjon, mv. (Kap. 5543, post 70)

I senere års statsbudsjett har det blitt foreslått å fase inn avgift på bruk av naturgass og LPG til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, samt metallurgiske og mineralogiske prosesser. Stortinget og departementet mener klokkelig at illeggelse av både avgift og kvoteplikt innebærer en uhensiktsmessig dobbel virkemiddelbruk, og det er derfor lagt opp til at det ikke innføres CO₂-avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon mv. uten at det samtidig innføres fritak for kvotepliktige utslipp. Avgiften har derfor ikke trådt i kraft i påvente av at ESA skal godkjenne fritaket.

Det er flere eksempler på at avgiftsforslaget gir for høy belastning på enkeltbedrifter. Våre konkurrentland har ikke innført tilsvarende avgift. I Statsbudsjettet foreslås det at CO₂-avgiften på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon, mv. kan innføres fra det tidspunktet

departementet bestemmer, forutsatt at ESA har godkjent et fritak for kvotepliktig sektor. Et slikt vedtak medfører stor usikkerhet for industrien. Samtidig har avgiften så langt ikke gitt staten provenyinntekter og det budsjetteres heller ikke med dette for 2026.

Norsk Industri ber om at Stortinget avviser forslaget som gir Finansdepartementet mulighet til å innføre CO₂-avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon. mv. fra det tidspunktet departementet bestemmer (dvs. romertall IV s. 362 i Prop. 1LS). Det vil gi industrien nødvendig forutsigbarhet og sørge for lik praksis som i våre konkurrentland.